



Праця над собою у Великий піст

Дорогі християни. Найдовша дорога починається з самого першого кроку. Як правило, починаючи піст, міцніше робить перший крок. Потім же буде легше хоч щось до кінця зберегти. Але все ж таки суета своє візьме. Обжерливість своє візьме. Заняття життєві своє візьмуть. Ми почнемо слабшати і прогинатися через тиждень-другий. Зараз потрібно бути в такому гарячому настрої: як кінь, копитом риве землю, як воїн, який рветься в бій. Треба йти зараз, або краще сказати - бігти, наздоганяти Ісуса Христа. Цей образ є у апостола Павла: «кранув, чи не досягну я того, чим і Христос Ісус досягнув був мене» (див. Філ.3.12).

На початку Великого посту хочу сказати, що одкровення Боже, заповіді Божі, вони даються одній людині. Писання не говорить: «Не крадіть!» Воно говорить: «Не краді!» Воно не говорить: «Не чиніть перелюбу!», але говорить: «Не чини перелюбу!» Та інше. Маючи на увазі тільки тебе одного, наче немає нікого, тільки є ти. І коли ти говориш: «А ось всі грішать кругом. І що я - гірше всіх? Що я найсильніший?» - це слабка відмовка. Адже ж сказано тобі. Зауважимо, саме Тобі кажуть: «Шануй батька і матір». Не всім іншим, а саме Тобі особисто сказано. Про інших ми не знаємо. І, якщо всі грішать, - всі і загинуть. Був же колись Ноїв Ковчег. Був Потоп Страшний. І були такі люди, які стукали, тарабанили в дерево звні, вони вдосталь насміялися над Ноем. Він сто двадцять років будовав ковчег. На перший погляд, безглуздий засіб порятунку, без вітрил, без кіля, без керма, без вікон. І Ной був сто двадцятилітній посміховисько...

Людам завжди хочеться посміятися над кимось. Саме тому, наш телевізійний ефір забитий під зав'язку всякими хи-хи та ха-ха. Люди регочуть, як з розуму зійшли. Насправді сміятися в житті є мало над чим.

... і ці всі реготуни ходили до нього сто двадцять років. Дивитися на «дурну людину», який струже скриню величезних розмірів. «Тому що, нібито, буде Потоп!»

Ось такою ж смішною здається людина, яка хоче врятувати свою душу. Вона намагається поститися, намагається цнотливість зберігати, намагається язика прикусити свого, намагається очі відвернути від непотрібних видовищ, намагається не слухати якісь зайві розмови. Намагається відійти від цього всього, щоб не бруднитися. Йому страшно забруднити свою душу. Він - «смішна людина». Здається - чим він займається? Але потім це буде зрозуміло, коли все здійсниться. У пророка Авакума є такі слова: «Бо ще на умовлений час це видіння, і приспішає кінець, і не обмане. Якщо б протягнулось, чекай ти його, бо воно конче прийде, не спізниться» (див. Ав.2, 3). Тобто, ти чекай. Навіть не сумнівайся. Коли все здійсниться - все буде зрозуміло.

Ми хочемо врятувати свою душу. І світ, на нашу думку, на церковну думку, (з точки зору глибокого християнського світогляду, зверненого всередину душі), світ стоїть, поки є люди, які каються. Історія світу триває саме для того, щоб ще додавалися люди до Церкви, щоб прокидалися до совісті, поверталися до Бога діти Божі, які відійшли від Нього. Бог хоче усиновити Собі все людство. Хочє усиновити всіх людей. На Хресті Господь розп'яв руки саме в формі обійм. «Дуже багатьом руки для обіймів Ти розкинув по краях хреста», - говорить один з наших християнських поетів. (Борис Пастернак)

Одна людина є важливою. Одна людина, тобто особисто. Нехай ваше серце не тривожиться величезною кількістю беззаконників. Найважливіше, щоб в світі були душі тих, хто кається.

У світі є якась маленька кількість, залишок праведників. Вони дорожчі Богу, ніж все інше населення, яке перехреститься - соромиться, молиться - лінується, і в храм Божий зайти не хоче. Їм справи немає. У них часу немає. Не виходить. Є одна людина на село. Двоє людей на місто, на районний центр. П'ятеро людей - на столицю. І так сумарно набереться сім тисяч праведників. Як при Ілії, так і у нас.

Ось будемо в Піст святкувати пам'ять Олексія - людини Божої. Це улюблений на Русі святий. Якщо ви знаєте його життє, то згадайте, він мандрував по світу дуже довго. Втік буквально з-під вінця. Одружившись, завдав образу молодій дружині. Вона не провела з ним жодної ночі. Втік і потім мандрував незрозуміло де. Мама - плаче, тато - плаче, дружина - не зрозумій хто, соломяна вдова. Начеб-то - заміжня, на кшталт - незаміжня. А він мандрує і молиться. Потім у вигляді мандрівника, виснаженого, обріс волоссям, брудний, коростою покритий, прийшов до себе додому. Він настільки змінився, що ніхто не впізнав його. Його, як бомжа, поселили під парканом у себе і виносили йому поїсти. А він молитву здійснював в цей час за все місто. Було це в Римі. І одного разу, коли настав час йому вмирати, він до церкви не прийшов (а він до церкви ходив, поки ми ходити); і Матір Божя сказала місцевому єпископу: «Найкращого з вас тут немає. Не буде служби, нічого очікувати благодаті, поки самий найкращий не буде тут». - «А хто найкращий?»

- «Ось цей» - І пішли туди, куди вказано: «І що, цей найкращий?» А цей жебрак, дійсно, виявився «найкращий».

Одна людина, буває, приносить за собою велике благословення і благодать в світ. І Піст Великий до того і призначений, щоб одиниці цих праведних душ, що йдуть до спасіння, досягали необхідного і своєю молитвою і своїм зміненням життям і своєю заплаканою душею допомагали врятуватися всім оточуючим.

Ось вона - деяка таємниця життя. Мені дуже хочеться, щоб всі хрещені люди були богомольні. Я ж думаю: «Коли це врешті-решт настане?» Потім думаю: «Ніколи». І швидше за все - ніколи. Але бажання залишається, щоб кількість людей, які моляться збільшилася, щоб люди приходили до Бога.

Отже Великий Піст і існує для того, щоб зрушити цю запліснівілу, що закам'янілу дійсність.

Наші з вами молитви теж сюди підійдуть. Нам варто молитися, щоб Господь Духом уст Своїх вдихнув в душу кожної хрещеної людини покаятний дух. Щоб ми знову стали людьми. На жаль поки що ми - недотягуємо.

Ми молимося, щоб самим не пропасти. Але, разом з тим, ми молимося і «за того хлопця». Наш народ тільки на початку шляху. Якщо народ хоче хвалитися чимось в історії, то йому краще помовчати. Наша дійсність забирає у нас всяке право пишати і будь-яке право хвалитися! Настав час покаяття. Якщо у вас будуть сльози, вважайте, що ви досягли того, що потрібно. Потрібно плакати, і по можливості, не на людях. На людях потрібно стримуватися. А ось, якщо захочеться плакати вдома, вночі, в подушку або перед іконами, або на самоті де-небудь - плачте, плачте всмак, плачте за все своє прожите життя. Плачте про своїх родичів, які Бога не знають. Плачте про своїх сусідів, які ще поріг церкви жодного разу не переступили. За дітей своїх, яких невідомо що очікує. Якщо слізки з'являються - плачте досхочу. Оплакуйте душі перед Богом. Це мета посту. Пам'ятайте в молитвах своїх безбожників, яких в нашій країні величезна кількість. Хоч іноді скажіть Господу: «Господи, ось я в храмі стою. Це не тому, що я краший за всіх. Це не тому, що я найрозумніший і знаю, що Ти є. Це Ти мені Себе відкрив». Адже Я знаю, що Бог є тому, що Він мені відкрив Себе. Бога без Бога пізнати неможливо. Якщо Він Себе сховає, то ми

Його не знайдемо. А, якщо Він Себе відкрив, то ми до Нього приходимо. «Я стою в храмі, тому що Ти мене покликав. Ти покликав, я - почув і я - прийшов. А інші чому не прийшли? Хто його знає. Чи то не покликав Ти їх ще. Чи то Ти кличеш їх, а вони не чуять. Зроби так, щоб вони почули». Попросіть так Господа протягом посту. І «за того хлопця». І, може, ще й за покійних своїх родичів, які вже і не придуть в храм. Ніколи не ходили, і - не придуть. Або - ходили, але не придуть до Страшного Суду.

Кожного з нас пораховано. У нас кожен багнет на рахунок. У нас духовна війна така дорога, що кожен боєць у нас на вагу золота. І кожен з нас повинен бути таким бійцем. Бійцем Великого Посту Почесної гвардії Господа Ісуса Христа.

Потрібно вимолювати, вимолювати один одного і самого себе. Беріть вище. Думав: «Попощує ще один тиждень», але вирішив: «Ні, попощує ще один тиждень». Думав: «Буду читати один Канон Покаянний в день», але вирішив: «Ні, буду читати Канон Покаянний і ще дві кафізми з псалтиру. І покладу ще тридцять поклонів земних. Кожен день. І за те, і за друге, і за десяте Бога попрошу». Давайце, рухайтесь. Вперед.

І телефони вимкніть. Щоб тільки було «Смс - прийшла, смс - пішла; дзвінок - прийшов, дзвінок - пішов». А все інше - «кінець зв'язку». Досить стрічки читати новинні. Там нічого читати. Ось побачите, якщо у нас вийде сорок дев'ять днів посту телевізор не дивитися, потім включимо його, і там не буде жодного слова про коронавірус. Зараз тільки про нього все і кажуть, а потім, якщо ми не будемо дивитися... Включимо: «А де коронавірус? - Так він вже три тижні, як пройшов. Вже нова біда прийшла». Розумієте? Варто тільки випасти з інформаційного поля, як ти виходиш на свободу. Наче з прокуреного приміщення, каптюрки якоїсь, вийшов в луг квітами подихати. Ми головою «залізли в ящик», і нікому від цього не добре. Вилізьте з ящика! Що голова була свіжа, щоб в голові залишилося місце для Євангелія, для псалмів. Ви ніколи не будете плакати над гріхами, якщо будете дивитися серіали телевізійні. Ваша душа буде там плакати за цих акторів, за цих актрис, а за себе так ніколи і не зможете поплакати. Виймайте голову з ящика. У храм ходіть постійно.

Наш народ, наша Церква, наша країна - весь такий «оструплений» Лазар. Куди не глянь - скрізь болячка. Куди не глянь - скрізь виразка. Як Ісаї пише: «У що будете бити це? Вся голова у ранах. Все тіло змарніло. Ні елею, ні обв'язування нікуди прикласти» (див. Іс.1: 5-6). Болить все буквально. Не знаєш, з чого почати. Що лікувати? Таке ось наше життя. Як Біблія пише, таке воно і є.

Здійснійте свій молитовний труд. Це все має нагороду. І нагорода настільки велика, що заради цього варто працювати, працювати, і ще працювати. До втоми. До самого кінця. Господь з вами.

Будемо ж гріти душу Духом Святим.

Амінь.

(з проповіді прот. Андрія Ткачова)

